

Onderwerp **Beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, Geluk en Gezondheid in Midden-Drenthe**

Informatie

Datum	5 februari 2019	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Miriam Smid - Mos	☒ Financieel adviseur: Rolf Bloem
Zaaknummer	1321361	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Wethouder Derks	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Commissie Zorg en Welzijn	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Afdeling:
		☐ Naam medewerker: Gerrit Kamps, Nathalie Hommes-ten Hoor
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

Rond de zomer van 2017 is het vorige college gestart met de voorbereiding van nieuw beleid dat een gezonde leefstijl stimuleert en bijdraagt aan gezondere inwoners. Het nieuwe beleid vervangt het huidige volksgezondheidsbeleid en het sportbeleid voor zover dat gaat over het stimuleren van sport en bewegen.

In 2018 zijn een nieuw college en gemeenteraad geïnstalleerd en is het coalitieakkoord Midden-Drenthe 2018-2022 vastgesteld. In het coalitieakkoord Midden-Drenthe 2018-2022 staat het belang van “Meedoen en bewegen” onderstreept. Om het nieuwe beleid bewegen en leefstijl voor te bereiden, betrekken we inwoners, ondernemers en organisaties. Eigenlijk iedereen die woont, werkt, van doen heeft met de gemeente Midden-Drenthe krijgt de ruimte om mee te denken en zelf bij te dragen waar dat nodig is. Zo ook in de voorbereiding van het beleid bewegen en leefstijl 2019-2023.

Proces voorbereiding concept beleidsnota bewegen, leefstijl en gezondheid

In de voorbereiding zijn er daarom twee bijeenkomsten in de gemeente geweest en zijn er veel individuele gesprekken gevoerd met zowel inwoners als organisaties.

De beide bijeenkomsten waren in Smilde en in Westerbork. Die waren gericht op inwoners, organisaties, gemeenteraad en WMO-raad.

De laatste bijeenkomst is gezamenlijk met een aantal enthousiaste inwoners georganiseerd. Dat heeft ervoor gezorgd dat veel organisaties en in iets mindere mate inwoners de avond in Westerbork hebben bijgewoond. Vast staat dat beide keren enthousiast is meegedacht en dat er vele aanbevelingen zijn gedaan voor het nieuwe beleid. Deze aanbevelingen zijn in de voorbereiding overwogen. Uiteindelijk heeft de hele voorbereiding geleid tot de in bijlage meegestuurde concept beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, Geluk en Gezondheid in Midden-Drenthe.

Voorstel

Toelichting voorstel

Zoals u las, is deze nota op een meer interactieve manier tot stand gekomen dan eerdere beleidsstukken. Daarom willen we ook in de vaststelling door de raad deze meer interactieve benadering doorzetten. U krijgt daarom de concept beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, Geluk en Gezondheid in Midden-Drenthe, aangeboden met daarbij een aantal vragen.

Wij nodigen u uit om te reageren aan de hand van de volgende vragen:

1. Er zijn veel aanbevelingen gedaan in de voorbereiding. Ziet u deze aanbevelingen voldoende terug in het beleid in de nota en heeft het beleid volgens u meerwaarde voor de inwoners in Midden-Drenthe?
2. Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving dragen bij aan het geluk en de gezondheid van de inwoners in Midden-Drenthe. Graag horen wij van u of u vindt dat de beleidsnota voldoende aanknopingspunten biedt om aan te sluiten bij de Omgevingsvisie die in ontwikkeling is?
3. Wat is volgens u de rol van de gemeente als het gaat om de ondersteuning van initiatieven en het aanjagen van (nieuwe) samenwerkingen die gericht zijn op het stimuleren van een gezonde leefstijl?
4. Wat wilt u het college meegeven en mag volgens u niet ontbreken in de beleidsnota?

In het beleid zijn onderbouwde keuzes gemaakt die gaan over de volgende 3 onderwerpen die extra middelen vragen (dus bovenop de inzet die er al was vanuit het geldende beleid tot en met 2018):

- Impuls bewegingsonderwijs (2 FTE)
- Extra inzet buurtsportcoach (1 FTE)
- Breed activiteitenbudget

Hieronder wordt gemotiveerd aangegeven wat het college u adviseert en wat er uit het participatietraject om tot nieuw beleid te komen, aan input naar voren is gekomen.

Impuls bewegingsonderwijs

Advies college

Het college onderzoekt gezamenlijk met de onderwijspartners hoe het bewegingsonderwijs een impuls kan krijgen. Dit zouden we kunnen doen door uitbreiding van taken en uren van de buurtsportcoaches. De vakleerkracht zou een buurtsportcoach kunnen zijn die naast het geven van gymles ook voor verbinding zorgt tussen bijvoorbeeld sportverenigingen, woonzorgcentra en het onderwijs. De buurtsportcoach is de persoon voor de “gezonde leefstijl” activiteiten op en na schooltijd.

Voor de IKC en de leerkrachten levert het invoeren van gymles door een vakleerkracht extra tijd op dat ze kunnen besteden aan andere taken waardoor minder taken voor en na schooltijd opgepakt hoeven worden. Extra tijd doordat ze zelf de gymlessen niet meer hoeven geven en de voorbereiding daarvoor ook niet meer hoeven doen.

De inzet van een combinatiefunctie van vakleerkracht/ buurtsportcoach betekent dat het primair onderwijs daar, net als gemeente, baat bij heeft. De gemeente verwacht daarom dat het onderwijs zelf ook een bijdrage levert. Zodat in elk geval 1 uur bewegingsonderwijs per week door een vakleerkracht aan alle kinderen van groep 3 tot en met 8 aangeboden kan worden. De uitwerking van het geven van een impuls aan het bewegingsonderwijs doen we door onder regie van de gemeente

een plan uit te werken waarin duidelijk staat wat ieders (financiële) verantwoordelijkheid is. Dit plan wordt, onder voorbehoud van goedkeuring van het beleid door uw raad, ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Extra inzet buurtsportcoach

De buurtsportcoaches, de JOGG regisseur en leefstijlcoach doen binnen hun mogelijkheden al veel werk dat in het verlengde ligt van de concept beleidsnota bewegen en leefstijl. De intentie van het nieuwe beleid is om een boost te geven aan de preventieve activiteiten.

Als we als gemeente dus willen investeren in het meer samenbrengen van verschillende organisaties en partijen, dan zijn we meer uren aan inzet nodig dan nu beschikbaar is.

Er is een extra fulltime buurtsportcoach nodig om ondersteuning en samenwerking tussen organisaties te stimuleren, verbindingen tot stand te brengen en activiteiten te starten/ aan te jagen. En waar nodig om voorlichting te geven over een gezonde leefstijl. Een voorbeeld. Vanuit het netwerk "Gezond in Westerbork" is de behoefte uitgesproken aan inzet van een buurtsportcoach om activiteiten aan te jagen en partijen te verbinden. De verwachting is dat er vanuit meerdere dorpen dergelijke vragen gaan ontstaan. Daar moeten we op in kunnen spelen. Een tweede voorbeeld is dat sportverenigingen de basis op orde moeten hebben om verschillende soorten sport in zoveel mogelijk kernen aan te kunnen blijven bieden. De basis op orde betekent dat een vereniging voldoende vrijwilligers heeft en een duidelijke structuur. En dat verenigingen bestuurlijk en het beleid op orde hebben. De gemeente kan daarbij faciliteren door te ondersteunen waar nodig (met uitzondering van financiering die voortkomt uit het sporttechnische kader).

Advies college

De kosten van een fulltime functie van een buurtsportcoach zijn € 80.000,- op jaarbasis. De gemeente stelt incidenteel een bedrag van € 240.000,- beschikbaar uit de C-reserve om voor een periode van 3 jaar fulltime een extra buurtsportcoach aan te stellen.

Daarnaast willen we bereiken dat in de budgetafspraken met Welzijnswerk Midden-Drenthe voor het jaar 2020 wordt opgenomen dat in de functie van buurtsportcoach, 36 uren meer dan nu ingezet gaan worden ten behoeve van het nieuwe beleid. De uitwerking hiervan vindt plaats in het structurele overleg tussen de directie van Welzijnswerk Midden-Drenthe en de gemeente.

Dit betekent dat er voor de uitvoering van het beleid in elk geval 2 FTE extra beschikbaar komt.

De overige benodigde formatie (+/- 1 FTE) voor inzet in het primair onderwijs wordt verder uitgewerkt in het plan dat wordt gemaakt door gemeente en het primair onderwijs gezamenlijk.

Breed activiteitenbudget

De afgelopen jaren zijn er meerdere activiteiten en projecten geweest die zijn gericht op het stimuleren van bewegen en een gezonde leefstijl waar de gemeente geen budget voor had om te ondersteunen. Bijvoorbeeld als er een groot toernooi in de gemeente wordt georganiseerd, willen we de mogelijkheid hebben om daaraan te kunnen bijdragen. Een ander voorbeeld is de Community of Sports waar we Drenthe breed aan meedoen in 2019. Een Community of Sport is een regio waar op onderscheidende wijze sport (en bewegen) wordt ingezet om mensen gelukkiger, socialer, gezonder en sportiever te maken. Drenthe is de eerste Nederlandse Community of Sport. Activiteiten die van hieruit ontstaan, willen we dan ook kunnen ondersteunen met een bijdrage. Naast dit soort activiteiten is het belangrijk dat sportverenigingen klaar zijn voor de toekomst. Dat betekent dat de basis op orde moet zijn. Dan hebben we het over vrijwilligers, een duidelijke structuur, bestuurlijk en

het beleid op orde.

Daarom komt er een breed activiteitenbudget waar door de gemeente dergelijke activiteiten uit gefinancierd kunnen worden. De huidige sportstimuleringsubsidies die gaan over sportieve recreatie, schoolsportdagen en sport stimulerende projecten worden in dit budget opgenomen. De subsidie aan plaatselijke sportverenigingen waar de verenigingen een bijdrage per jeugdlid krijgen, blijft apart bestaan.

Advies college

De gemeente ondersteunt en faciliteert door jaarlijks een budget ter beschikking te stellen van € 50.000,-.

Alternatieven

Hieronder leest u wat mogelijke alternatieven zijn voor de bovengenoemde voorstellen.

Extra inzet buurtsportcoach

Alternatief 1: Extra structurele middelen in de gemeentelijke begroting

Dit houdt in dat er structureel ruimte in de gemeentelijke begroting komt voor 36 extra uren inzet van een buurtsportcoach, waarmee we intensiever kunnen inzetten op preventie. Het gaat om een structureel bedrag van € 80.000 per jaar. Binnen het uitvoeringsprogramma is geen ruimte voor een dergelijke structurele investering. Daarom stellen we voor om vanuit de C-reserve tijdelijk budget ter beschikking te stellen voor de benodigde extra inzet voor drie jaar.

Alternatief 2: Geen extra inzet

Dit alternatief houdt in dat het team Gezond in Midden-Drenthe (GIMD) binnen haar mogelijkheden blijft inzetten op het stimuleren van verbindingen en aanjagen van samenwerking maar dat er geen extra inspanningen verricht kunnen worden.

Extra inspanningen die voortkomen uit landelijke nieuwe initiatieven die voortkomen uit het recent gesloten nationaal preventie akkoord en het sportakkoord, maar ook uit lokale initiatieven zoals “Gezond in Westerbork”, de behoefte van sportverenigingen aan ondersteuning en het feit dat Drenthe een Community of Sport is in 2019. Als er niet voldoende capaciteit is voor deze opgaven, mist de gemeente Midden-Drenthe kansen.

Impuls bewegingsonderwijs

Alternatief 1: Geen extra inzet

Deze optie houdt in dat de buurtsportcoach met het huidige aantal beschikbare uren, ongeveer 20 uur per week, in blijft zetten op alle scholen in de gemeente. Extra inzet om meer samenwerking te stimuleren, activiteiten aan te jagen en het structureel geven van een aantal gymlessen is niet mogelijk.

Alternatief 2: Impuls beweging door middel van invoeren schoolzwemmen

Een optie die in uw raad een aantal keren is benoemd, is het herintroduceren van het wekelijkse schoolzwemmen. Deze optie heeft geen draagvlak bij de onderwijsorganisaties. Zoals ook bleek uit het onderzoek dat het college in 2018 heeft uitgevoerd naar de effecten van het afschaffen van het schoolzwemmen en waarover uw raad per brief is geïnformeerd. Herinvoeren van het traditionele schoolzwemmen zou vragen om een budget van ongeveer € 150.000,- per jaar. Daarmee krijgen kinderen een eenzijdig aanbod van 1 keer schoolzwemmen per week.

Omdat herinvoeren van het schoolzwemmen niet wordt ondersteund vanuit het onderwijs, de meeste kinderen een zwemdiploma hebben en er is tijdens de bijeenkomsten en gesprekken geen enkel geluid over schoolzwemmen geweest, vinden wij dit geen geschikt alternatief.

Breed activiteitenbudget

Alternatief: Geen budget

Momenteel is het per aanvraag niet duidelijk of de gemeente kan bijdragen aan sportieve activiteiten of niet. Het hangt af van de inzet en creativiteit van ambtenaren om ruimte in de begroting te vinden en de vindingrijkheid van het college of een bijdrage gegeven kan worden of niet. Een alternatief kan zijn om hiermee door te gaan. Dat heeft niet de voorkeur, omdat met structureel geoormerkt budget het eenvoudiger is om actief en gericht een project dat gericht is op sport en beweging te ondersteunen als gemeente.

Randvoorwaarden

Niet van toepassing

Risico's

Niet van toepassing.

Financiële gevolgen

In de toelichting staan een deel van de financiële gevolgen genoemd en in hoofdstuk 6 van de concept beleidsnota staan alle financiële gevolgen uitgewerkt die horen bij het concept beleid. Voor meer informatie verwijzen wij u naar dit hoofdstuk.

Personele gevolgen

Niet van toepassing.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Niet van toepassing.

Vervolgprocedure/communicatie

Tijdens de bijeenkomst in Westerbork is door de gemeente gezegd dat het nieuwe beleid herkenbaar moet zijn en bruikbaar. Alle bezoekers is gevraagd om vooral hun reactie te geven op de concept beleidsnota. Zij krijgen tegelijkertijd met de gemeenteraad de concept beleidsnota toegestuurd met de vraag om de nota te lezen en de uitnodiging om erop te reageren.

WMO-raad

De WMO-raad krijgt de concept beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023 op datzelfde moment ook ter informatie toegestuurd. Zij zijn dan alvast in de gelegenheid om kennis te nemen van de

inhoud en, voor zover gewenst, een eerste reactie te geven. Na de opiniërende bespreking wordt vervolgens het definitieve concept met de officiële adviesaanvraag toegestuurd.

Proces definitieve nota

De gemeenteraad stelt als hoogste bestuursorgaan uiteindelijk het beleid van de gemeente vast. Voor u ligt, naast deze discussie nota, de concept beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023. Zoals u heeft kunnen lezen is het concept beleid zo veel mogelijk in samenspraak met de samenleving tot stand gekomen. Dit betekent dat het beleid kan rekenen op veel draagvlak wat belangrijk is voor de uiteindelijke gezondheid en het geluk van de inwoners in Midden-Drenthe.

Na afloop van de opiniërende bespreking worden de uitkomsten daarvan, de reacties van aanwezigen van de bijeenkomsten en eventueel de WMO-raad verwerkt in de definitieve beleidsnota. Vervolgens wordt de beleidsnota voor advies aan de WMO-raad voorgelegd en daarna ter besluitvorming aan de gemeenteraad. Het streven is om de definitieve nota in het tweede kwartaal van 2019 aan te bieden voor besluitvorming.

Publieksversie nota

Na vaststelling van het beleid door de gemeenteraad zorgt het college voor een publieksversie van het beleid bewegen en leefstijl 2019-2023. In de publieksversie staan de belangrijkste punten uit het beleid.

Bijlagen

- (concept) beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023 “geluk en gezondheid” in Midden-Drenthe